

Μία μαύρη κηλίδα στην ελληνική Δικαιοσύνη

Υστερα από δώδεκα χρόνια ταλαιπωρίας στα Ελληνικά δικαστήρια, ο πρώην Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ δικαιώθηκε τον Μάρτιο από το ΕΔΔΑ

Μιράντα Ξαφά*

01.07.2023, Kathimerini.gr

Υστερα από δώδεκα χρόνια ταλαιπωρίας στα Ελληνικά **δικαστήρια**, ο πρώην Πρόεδρος της ΕΛΣΤΑΤ Ανδρέας Γεωργίου δικαιώθηκε τον Μάρτιο από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), που καταδίκασε την Ελλάδα για παραβίαση του δικαιώματος του σε «δίκαιη δίκη» (άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου). Η υπόθεση αφορά την καταδίκη του κ. Γεωργίου για παράβαση καθήκοντος επειδή δεν ζήτησε την έγκριση του συμβουλίου της ΕΛΣΤΑΤ πριν κοινοποιήσει στη Eurostat τα αναθεωρημένα δημοσιονομικά στοιχεία της περιόδου 2006-9 τον Νοέμβριο 2010. Παρ' ότι αθωώθηκε ομόφωνα στο Πρωτοδικείο, το

2017 καταδικάστηκε από το Εφετείο στην μέγιστη ποινή κάθειρξης δύο ετών με τριετή αναστολή. Η καταδίκη του αντίκειται στον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές (ΚΟΠ, Αρχή 1.4), που ορίζει ρητά ότι ο επικεφαλής της στατιστικής υπηρεσίας έχει «αποκλειστική αρμοδιότητα» («sole responsibility») για τη λήψη αποφάσεων για τα στατιστικά στοιχεία, τα οποία προφανώς δεν υπόκεινται σε ψηφοφορία από κάποιο συμβούλιο.

Ο κ. Γεωργίου κατέθεσε αίτηση αναίρεσης της καταδικαστικής απόφασης, ζητώντας από τον Άρειο Πάγο να στείλει προδικαστικό ερώτημα στο αρμόδιο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) σχετικά με τη σωστή ερμηνεία της Αρχής 1.4 του ΚΟΠ, αλλά η προσφυγή του απορρίφθηκε χωρίς καμία αιτιολόγηση, όπως αναφέρει το ΕΔΔΑ. Η σιωπηρή άρνηση της ελληνικής Δικαιοσύνης να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα και οι μη πειστικές απαντήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), που ρωτήθηκε από το ΕΔΔΑ αν ο κ. Γεωργίου έτυχε δίκαιης δίκης, οδήγησαν στη δικαίωση του κ. Γεωργίου και στην καταδίκη της Ελλάδας. Η ομόφωνη απόφαση του ΕΔΔΑ παραπέμπει ρητά στην υποχρέωση του Αρείου Πάγου να επανεξετάσει την απόφαση του να απορρίψει την αίτηση του κ. Γεωργίου για αναίρεση της καταδικαστικής απόφασης..

Το ΝΣΚ ισχυρίστηκε ότι ο Άρειος Πάγος απέρριψε το αίτημα για προδικαστικό ερώτημα διότι δεν διατηρούσε αμφιβολίες για την ορθή ερμηνεία της Αρχής 1.4, και διότι ο Άρειος Πάγος θα είχε ούτως ή άλλως τον τελικό λόγο στο θέμα αυτό, όποια και αν ήταν η απάντηση του ΔΕΕ. Όμως η προδικαστική παραπομπή αποτελεί προϋπόθεση για την ενσωμάτωση και εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στο εθνικό δίκαιο. Η Ελλάδα σίγουρα δεν θα ήταν πρωταθλήτρια στις καταδίκες από το ΕΔΔΑ τα τελευταία χρόνια αν ζητούσε συχνότερα την συνδρομή του ΔΕΕ: Την πενταετία 2018-22, οι Ευρωπαϊκές χώρες με πληθυσμό παρόμοιο με αυτό της Ελλάδας έθεσαν πολλά περισσότερα προδικαστικά ερωτήματα στο ΔΕΕ: Βέλγιο 180, Πορτογαλία 159, Ουγγαρία 104, Ελλάδα 16, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΔΔΑ.

Η ετυμολογία του Στρασβούργου ήταν ένα ηχηρό καμπανάκι για το κράτος δικαίου στη χώρα μας. Ενώ η ελληνική Δικαιοσύνη κατακρίνεται κυρίως για την αδυναμία της να αποφασίζει σε εύλογο χρονικό διάστημα, στη συγκεκριμένη υπόθεση η Ελλάδα καταδικάστηκε για άλλη παθογένεια: την διάβρωση της δικαστικής ανεξαρτησίας. Όπως έγραψε η Ιωάννα Μάνδρου στην «Κ» («Όταν η Δικαιοσύνη πολιτεύεται» 21/3/23), η καταδίκη της Ελλάδας «εκθέτει την ελληνική Δικαιοσύνη, όχι μόνον γιατί δεν παρείχε δίκαιη δίκη σε έναν Έλληνα πολίτη, αλλά γιατί μετείχε ενεργά στη στοχοποίησή του, με απανωτές διώξεις, πάνω στις οποίες στηρίχθηκε το πολιτικό αφήγημα ότι η αλλοίωση του ελλείμματος του 2009 ήταν η αιτία για τα μνημόνια. Η καταδίκη για την υπόθεση Γεωργίου είναι επί της ουσίας καταδίκη για την ανάμειξη της ελληνικής Δικαιοσύνης σε πολιτικά παίγνια και μάλιστα στο υψηλότερο επίπεδο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που κινήθηκε όχι μία αλλά πολλές φορές για να επιτευχθεί η καταδίκη Γεωργίου. Δεν είναι τυχαίο πως ενώ τα κατώτερα δικαστήρια τον αθώωναν, η Εισαγγελία του Α.Π. ασκούσε αναιρέσεις. Τουλάχιστον τρεις φορές επιχειρήθηκε από τον Α.Π. η εξαφάνιση των αποφάσεων απαλλαγής για τον Ανδρέα Γεωργίου. Το Ευρωδικαστήριο στην υπόθεση Γεωργίου καταδίκασε ουσιαστικά την ανάμειξη της ελληνικής Δικαιοσύνης στον χώρο της πολιτικής».

Παρά το γεγονός ότι ο κ. Γεωργίου αποκατέστησε την αξιοπιστία των «Greek statistics», διώκεται ως αποδιοπομπαίος τράγος από την ελληνική Δικαιοσύνη με ανυπόστατες, πολιτικά υποκινούμενες κατηγορίες. Αφού απαλλάχθηκε οριστικά από την κατηγορία του δήθεν «φουσκώματος» του ελλείμματος που του απαγγέλθηκε από κύκλους της Νέας Δημοκρατίας, και δικαιώθηκε από το ΕΔΔΑ στην υπόθεση της «παράβασης καθήκοντος», αντιμετωπίζει ακόμη την καταδίκη του για εξύβριση του κ. Νικολάου Στρόμπλου, διευθυντή Εθνικών Λογαριασμών της ΕΛΣΤΑΤ (πρώην ΕΣΥΕ) την περίοδο των «Greek statistics» 2006-9 και βασικού μάρτυρα κατηγορίας στην υπόθεση του «φουσκώματος» του ελλείμματος. Προσπαθώντας να υπερασπιστεί τα διορθωμένα δημοσιονομικά στοιχεία, όπως απαιτεί ο ΚΟΠ (Αρχή 1.7), το 2014 ο κ. Γεωργίου έθεσε το εύλογο ερώτημα πώς είναι δυνατόν να διώκεται για στοιχεία που η Eurostat είχε

αποδεχθεί πλήρως, ενώ η Δικαιοσύνη ουδέποτε ασχολήθηκε με τα παραπονημένα στοιχεία που υπέβαλε η ΕΣΥΕ προηγουμένως. Ο κ. Στρόμπλος άσκησε αγωγή για συκοφαντική δυσφήμιση και τελικά ο κ. Γεωργίου καταδικάστηκε για «απλή» δυσφήμιση – ένα παράπτωμα στον ελληνικό κώδικα που τιμωρεί αυτόν που θίγει την υπόληψη του ενάγοντος λέγοντας αλήθειες. Το 2021 το Εφετείο επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, με αποτέλεσμα ο κ. Γεωργίου να απειλείται με κατάσχεση της περιουσίας του αν δεν πληρώσει μεγάλη χρηματική αποζημίωση για ηθική βλάβη. Σε μία θετική εξέλιξη, ο Άρειος Πάγος πρόσφατα δέχθηκε το αίτημά του για αναίρεση της καταδικαστικής απόφασης. Όμως για να τελειώσει οριστικά η διαδικασία της αγωγής και να δικαιωθεί, ο κ. Γεωργίου θα πρέπει να αιτηθεί επανάληψη της δίκης. Ο ίδιος δηλώνει ότι δεν θα σταματήσει μέχρι την οριστική του δικαίωση.

Ύστερα από την πρόσφατη καταδίκη της Ελλάδας από το ΕΔΔΑ, θα φανταζόταν κανείς ότι η ελληνική κυβέρνηση και οι νομικοί της εκπρόσωποι, που υπεραμύνθηκαν της ελληνικής Δικαιοσύνης στην υπόθεση «παράβασης καθήκοντος», έλαβαν το μήνυμα. Και όμως! Στις 8/6/23, η κυβέρνηση κατέθεσε αίτηση για επανεξέταση της υπόθεσης από την ολομέλεια του ΕΔΔΑ, αρνούμενη να αποδεχθεί ότι ο κ. Γεωργίου δεν είχε δίκαιη δίκη. Προφανώς γνωρίζει ότι δεν υπάρχει περίπτωση να κερδίσει, εφόσον δεν έχει προβάλλει νέα επιχειρήματα, αλλά από ευθυνοφοβία, ενδεχομένως και προσπάθεια διατήρησης εσωκομματικών ισορροπιών, αποφάσισε να σπαταλήσει χρόνο και πόρους εξαντλώντας όλα τα ένδικα μέσα. Αντίθετα απ' ότι θα περίμενε κανείς από μία μεταρρυθμιστική κυβέρνηση, η παθολογία που οδήγησε στα «Greek statistics» συνεχίζεται. Ο λαϊκισμός των εύκολων λύσεων των «Ζαππείων» και της παράκαμψης των μνημονίων «με ένα νόμο και ένα άρθρο» ζει! Έτσι η προοπτική επανάληψης της δίκης που θα επέτρεπε στον κ. Γεωργίου να δικαιωθεί πλήρως απομακρύνεται.

Αυτή την θλιβερή εικόνα, που βλάπτει την φήμη της Ελλάδας ως κράτος δικαίου, χρειάζεται να αλλάξει ο κ. Μητσοτάκης στην δεύτερη θητεία του ως πρωθυπουργός. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο η

καθυστέρηση απονομής δικαιοσύνης που ο ίδιος επισημαίνει. Οι δικαστές πρέπει να αξιολογούνται όχι μόνο ως προς την ταχύτητα των αποφάσεών τους αλλά και ως προς την ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα τους.

**Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών (ΚΕΦΙΜ) και συγγραφέας του βιβλίου «Δημόσιο Χρέος» στη σειρά Μικρές Εισαγωγές, Εκδόσεις Παπαδόπουλος.*